

In memoriam

Dr VINKO FORETIĆ
(1901—1986)

Početkom druge polovice srpnja 1986. u Dubrovniku je umro istaknuti hrvatski historičar i arhivist, znanstveni savjetnik u mirovini, dr Vinko Foretić. Otišao je neumorni istraživač koji je do kraja života ostao usko vezan uz svoje životno opredjeljenje — historičara hrvatske povijesti s težištem na istraživanju dubrovačke i korčulanske srednjovjekovne prošlosti ali i s ekskursima u novovjeku prošlost. Vinko Foretić je plodno stvarao i prezentirao svoja istraživačka dostignuća do kraja života. On je još 9. svibnja 1986, nešto više od dva mjeseca prije smrti, sudjelovao u Zadru na znanstvenom skupu posvećenom Dalmaciji u narodnom preporodu (1835—1848), prigodom 150. obljetnice Hrvatskog narodnog preporoda i 30. obljetnice Filozofskog fakulteta u Zadru. Vitalno i dinamično izložio je temu »Korčulani godine 1835—1849«, bila je to rječita potvrda njegove duhovne snage i prisutnosti u našoj historiografiji.

Dr Vinko Foretić pripada onoj generaciji historičara koja je svoja prva kompleksnija saznanja počela stjecati uoči prvog svjetskog rata, a izrasla u vrsne stručnjake između dva rata i ostala neobilaznom karikom u lancu povijesne znanosti sve do danas. Svoje školovanje dr Foretić je najprije započeo u pučkoj školi u rodnoj Korčuli, da bi zatim pohađao niže razrede gimnazije u Opatiji, a više u Splitu. Godine 1919. u Pragu je započeo studirati na Filozofskom fakultetu studijsku grupu Povijest i zemljopis, koju zatim nastavlja u Beču da bi je diplomirao u Zagrebu (god. 1923). Tu je 1935. obranio doktorsku tezu »Povijest otoka Korčule do godine 1420«. Prvu profesorsku službu dobio je 1925. u Sinju, zatim je službovao u Dubrovniku, Cetinju pa opet u Dubrovniku gdje je od 1941. pa do umirovljenja 1973. bio agilni arhivist u Historijskom arhivu, a od toga čak 19 godina njegov rukovodilac.

Osim što je u historiografiju unio i istražio mnogo novih problema i svojim radom i organizatorskim sposobnostima potaknuo razna istraživanja pripa-

---

da mu i zasluga što je 1944, kao arhivist izradio, za potrebe NOO u Dubrovniku. Načela prema kojima treba izraditi zakon o arhivima Hrvatske, a već iduće godine i Prijedlog zakona o arhivima i arhivskoj službi.

Radovi dr Vinka Foretića veoma su kompleksni i temeljito razlažu pogotovo društveno političke odnose, ali i gospodarske i one kulturološke prirode. Najznačajniji njegovi radovi su s područja arhivistike i rasprave o povijesnim temama, među kojima se napose ističe dvotomno djelo *Povijest Dubrovnika do 1808* (vol. I i II, Zagreb 1980).

Na ovom mjestu ne mogu a da ne istaknem činjenicu da sam Vinka Foretića i osobno poznao i veoma cijenio posljednjih 6 godina njegova života. Već od prvog susreta doživio sam ga kao stručnjaka i velikog poznavaoča arhivske građe, humanista i prijatelja. Bilo je to potkraj rujna 1980. prilikom mojeg istraživačkog rada u Dubrovačkom historijskom arhivu kada sam pregledavao vrela za temu *Veze Dubrovačke Republike sa svjevernojadranskim primorjem i Istrom u XV i XVI stoljeću*. Iako sam bio napisao tek svoje prve retke primio me je kao »sebi ravnog«*»* stručnjaka. Uvažavao je moja mišljenja i davao nesebične i plodne stručne savjete, a ustupio mi je na pregled i svoj golemi rukopisni materijal. Prošlost je Istre dobro poznao kao i aspekte spomenutih veza.

Foretić je Vinko od rane mladosti bio vezan za Istru. U Opatiji je pohađao niže razrede klasične gimnazije, a kasnije često dolazio u Pulu, kako mi je pripovijedao, jer je tu živjela njegova kći. Istrom je bio zadivljen, posebno kulturno-povijesnim nasljeđem. Posebno mi je pričao o Opatiji, ali i Dvigradu i Kanfanarštini koju je prošao pješice. Smetala mu je nebriga i derutnost tih vrijednih kulturno-povijesnih spomenika, a i premala arhivska istraženost prošlosti Istre. On je dao njoj svoj doprinos u detaljnom radu: »*Građa u dubrovačkom arhivu za povijest sjevernog Hrvatskog primorja i Istre*«, tiskanom u *Vjesniku historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu sv. 25, Rijeka — Pazin 1982, str. 405—433.*

Nevio Šetić